

DERINIMO PAŽYMA

DĖL LIETUVOS BANKO VALDYBOS 2015 M. VASARIO 12 D. NUTARIMO NR. 03-17 „DĖL FINANSŲ RINKOS DALYVIAMS SKIRTŲ NURODYMŲ, KURIAIS SIEKIAMA UŽKIRSTI KELIĄ PINIGŲ PLOVIMUI IR (ARBA) TERORISTŲ FINANSAVIMUI, PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO

Eil. nr.	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai dėl pastabų ir pasiūlymų
Lietuvos bankų asociacija		
1.	Nurodomas visų kontrolės sistemos elementų vertinimas, tačiau siūlome aiškiai įvardinti, kad finansų įstaiga atlikdama periodinius vertinimus taiko rizikos vertinimu pagrįstą metodą (angl. <i>risk based approach</i>) pasirinkdama tikrintinus sistemos elementus ir tikrinimo apimtį. Vidaus auditas savo veikloje vadovaujasi tarptautiniais standartais, EBA vidaus valdymo gairėmis ir kitais šią sritį reglamentuojančiais teisės aktais, todėl, manome, būtų ydinga reglamentuoti, kad nustatytu periodiškumu privaloma tikrinti absoliučiai visus kontrolės elementus, t. y. visą kontrolės sistemą.	Atsižvelgta. Įvertinus finansų rinkos dalyvių (FRD) pastabas dėl Lietuvos banko valdybos 2015 m. vasario 12 d. nutarimo Nr. 03-17 „Dėl Finansų rinkos dalyviams skirtų nurodymų, kuriais siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir (arba) teroristų finansavimui, patvirtinimo“ pakeitimo projektu teikiamų Finansų rinkos dalyviams skirtų nurodymų, kuriais siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir (arba) teroristų finansavimui pakeitimo projektą (toliau – Nurodymų projektas), peržiūrėtas Nurodymų projekto 71 punktas ir jį siūloma išdėstyti taip: <i>„71. FRD privalo užtikrinti, kad Nurodymų 7 punkte nurodytų rizikos vertinimu atrinktų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimas būtų atliekamas periodiškai, atsižvelgiant į FRD nustatytą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką, FRD veiklos mastą, pobūdį, teikiamas paslaugas ir (arba) produktus, bet ne rečiau kaip kartą per dvejus metus, taip pat tais atvejais, kai įvyksta reikšmingų pokyčių. FRD privalo užtikrinti, kad iki atliekant pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimą būtų nustatyti atrankos kriterijai, kuriais remiantis atrenkami vertinti vidaus kontrolės sistemos elementai atsižvelgiant į FRD nustatytą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką, FRD veiklos mastą, pobūdį, teikiamas paslaugas ir (arba) produktus, kitą reikšmingą informaciją. FRD privalo dokumentuoti ir gebėti pagrįsti atrankos kriterijų, kuriais remiantis yra atrenkami vertintini elementai, pagrįstumą.“</i>
2.	Dėl IX skyriaus, 71 punkto. Neaiški sąvoka „reikšmingų pokyčių“ - vertinamasis kriterijus, ar tai vidaus ar išorės pokyčiai. Bankai turi sudėtingą ir kompleksinę naujų produktų / paslaugų vertinimo procesą, kuriame atitinkamai dalyvauja skirtingų rizikų ekspertai. Į atitinkamas išorės rizikas ir pokyčius yra	Neatsižvelgta. Reikšmingais laikytini pokyčiai, susiję tiek su išorės, tiek su vidaus veiksniais, turinčiais ir (ar) galinčiais turėti įtakos FRD vykdomai veiklai. Atitinkamai kiekvienas FRD, pasitelkdamas savęs vertinimo metodą (angl. <i>self assessment approach</i>), nustato reikšmingų

	reaguojama taikant adekvačias riziką mažinančias priemones, tačiau manome, kad visos sistemos vertinimas nėra tikslingas. Ne visos FRD įstaigos yra vienodos rizikos, siūlome išskaidyti.	pokyčių kriterijus ir su tuo susijusius veiksnius, atsižvelgdamas į savo veiklos pobūdį ir mastą, nustatytą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo (PPTF) riziką ir pan.
3.	Dėl IX skyriaus, 75 punkto. Vidaus auditas vadovaujasi bendrais tarptautiniais audito standartais, Lietuvos banko reikalavimais, banko grupėje taikoma metodologija ir pan. Siūlome nedetalizuoti taip smulkiai ir konkrečiai būtent ataskaitos turinio, nes atitinkami nurodyti elementai gali būti kituose audito dokumentuose (nebūtinai audito ataskaitoje). Formuluoant galėtų būti, kad iš visų su vertinimo rezultatais susijusių dokumentų būtų aiškūs toliau nurodyti elementai.	Atsižvelgta. Siūloma Nutarimo projekto 75 punkto pirmąją pastraipą išdėstyti taip: „75. Periodinio pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimo rezultatai visais atvejais turi būti dokumentuojami rašytiniame dokumente ir (ar) dokumentuose parengiant vertinimo išvadą, kurios privalo apimti bent šiuos elementus:“
4.	Dėl IX skyriaus, 76 punkto. Siūlome keisti, kad trūkumų šalinimo planą tvirtina nebūtinai valdymo organas, o gali ir valdybos narys (vyresnysis vadovas), atsakingas už PPTF priemonių įgyvendinimą.	Neatsižvelgta. FRD valdymo organas, atsakingas už priemonių nustatytams trūkumams pašalinti ir rizikoms valdyti (mažinti) nustatymą ir įgyvendinimo kontrolę, yra atsakingas ir už vertinimo metu nustatytų trūkumų pašalinimo plano patvirtinimą.
Lietuvos gyvybės draudimo įmonių asociacija		
5.	Dėl Nurodymų 15 punkto. Projekte siūloma nustatyti pareigą FRD, kad apie paskirtą darbuotoją, atsakingą už pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą FRD veikloje, ir valdybos narį, kuris organizuoja įstatyme nustatytų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą, ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo jų paskyrimo ir (ar) pakeitimo pranešti Lietuvos bankui. Asociacija siūlo nustatyti ilgesnį pranešimo apie darbuotojo ir/ar valdybos nario, atsakingo už minėtų priemonių įgyvendinimą FRD veikloje, paskyrimą terminą - 10-14 darbo dienų.	Neatsižvelgta. Nurodymų projekte nustatytas 7 darbo dienų terminas perkeltas iš Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 22 straipsnio 1 dalies. Atsižvelgiant į tai, siūloma palikti šią bendrą praktiką, taip pat sumažinti FRD tenkančią administracinę naštą – vienu pranešimu galėtų būti informuojamas ne tik Lietuvos bankas, bet ir Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba.
6.	Dėl Nurodymų 71 punkto. Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistema yra įmonės vidaus kontrolės sistemos dalis. Kaip numatyta Draudimo įmonių skaidraus, patikimo ir apdairaus valdymo nuostatų, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2014 m. gegužės 29 d. nutarimu Nr. 03-95 "Dėl Draudimo įmonių skaidraus, patikimo ir apdairaus valdymo nuostatų patvirtinimo", 5, 72, 73 punktuose, įmonės vidaus kontrolės sistema turi būti stebima ir vertinama tiek nuolat, tiek periodiškai (atliekant vidaus, išorės auditą, savęs vertinimą arba kitais pasirinktais būdais). Paprastai įmonės valdyba arba stebėtojų	Atsižvelgta iš dalies. Pažymėtina, kad Lietuvos banko tikslas ir lūkestis – įtvirtinti FRD vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimo pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos srityje privalomą periodiškumą. Tačiau, įvertinus kitas pastabas ir į jas atsižvelgus, Nurodymų projekto 71 punktą patikslintas, nustatant, kad nustatytu periodiškumu turi būti vertinami nebūtinai visi vidaus kontrolės sistemos elementai, o tokio vertinimo apimtis priklauso nuo kitų aplinkybių visumos (plačiau žr. šios pažymos 1 punkte pateiktą paaiškinimą).

	taryba yra atsakingi, kad įmonėje būtų sukurta ir įdiegta veiksminga, įmonės veiklos pobūdį atitinkanti vidaus kontrolės sistema. Atsižvelgiant į savo veiklos pobūdį, įmonė yra atsakinga nustatyti tiek vidaus kontrolės stebėjimo tvarką, tiek jos vertinimo periodiškumą. Asociacijos nuomone, vieno elemento veiksmingumo vertinimo išskyrimas yra netikslingas ir toks vertinimas gali neatitikti įmonės visos vidaus kontrolės sistemos vertinimo tvarkos, bus iškreiptas vertinimo nuoseklumas. Draudimo įmonių vertinimo periodiškumas priklauso nuo vykdomos veiklos modelio, valdomų produktų, rinkų, kuriose veikiama, platinimo kanalų ir būdų, todėl turėtų būti taikomas rizikos vertinimu grįstas metodas (angl. <i>risk-based approach</i>). Todėl siūlome nekeisti galiojančios tvarkos ir palikti įmonės atsakomybei nustatyti vidaus kontrolės sistemos efektyvumo vertinimo periodiškumą.	
7.	Dėl Nurodymų 72 punkto. Nurodymų 72 punkte siūloma nustatyti, kad įmonėse turi būti įvertinta nustatytos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos vidaus reglamentavimo atitiktis teisės aktų reikalavimams ir pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų taikymo efektyvumas ir veiksmingumas. Toks vertinimas iš esmės atkartoja Gairėse "Dėl politikos ir procedūrų, susijusių su atitikties valdymu ir KPP / KTF atitikties užtikrinimo pareigūno vaidmeniu ir pareigomis pagal Direktyvos (ES) 2015/849 8 straipsnį ir VI skyrių" (toliau - Gairės), nurodytus reikalavimus. Gairių 50 punkte nustatyta, kad Atitikties užtikrinimo pareigūnas kartą per metus turi sudaryti veiklos ataskaitą, kuri be kita ko apima politikų ir procedūrų santrauką, atitikties stebėsenos nustatytoms priemonėms aprašymą. Iš esmės tai būtų analogiška informacija. Taip sukuriamą papildoma administracinė našta sudaryti ir tvirtinti savo esme analogiškas ataskaitas. Asociacija prašo peržiūrėti Nurodymų IX skyriaus reikalavimus ir atsisakyti perteklinių, su kitais nustatytais procesais susijusių, reikalavimų.	Neatsižvelgta. Europos bankininkystės institucijos gairių „Dėl politikos ir procedūrų, susijusių su atitikties valdymu ir KPP / KTF atitikties užtikrinimo pareigūno vaidmeniu ir pareigomis pagal Direktyvos (ES) 2015/849 8 straipsnį ir VI skyrių (EBA/GL/2022/05)“ (toliau – Gairės) 50 punkte įtvirtintas reikalavimas, yra susijęs su darbuotojo, atsakingo už pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos (PPTFP) priemonių įgyvendinimą, informacijos teikimu valdymo organui. Pažymėtina, kad šiuo metu galiojantys teisės aktai nustato reikalavimus vadovų informavimo sistemai. Pagal Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 29 straipsnio 1 dalies 10 punktą, finansų įstaigos privalo nustatyti atitinkamą vidaus politiką ir vidaus kontrolės procedūras, susijusias, be kita ko, su informacijos apie reikalavimų vykdymą valdymu ir komunikacija. Šiuo metu galiojančių Nurodymų 7.2 papunktyje nustatyta, kad į PPTFP vidaus kontrolės sistemą turi būti įtraukta valdymo organų informavimo sistema, leidžianti laiku priimti sprendimus dėl pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos valdymo. Nurodymų 18 punkte nustatyta, kad FRD veikianti valdymo organų informavimo sistema turi būti tinkamai reglamentuota ir užtikrinanti patikimos ir tinkamos vidaus bei išorės informacijos, galinčios turėti įtakos priimant sprendimus dėl pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos valdymo, pateikimą laiku. Nurodymų 18.1–18.2 papunkčiuose nurodyta minimali informacija, kurią turėtų apimti FRD valdymo organų informavimo sistema.

		Pažymėtina, kad Nurodymų projekto IX skyriuje įtvirtintos nuostatos, susijusios su tinkamu vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimu. Taigi aptariamų teisės aktų normų turinys, tikslas ir paskirtis skirtingi (pareigūno prievolė – informuoti FRD vadovybę apie FRD veikloje kylančią riziką ir pateikti kitą nurodytą informaciją, o Nurodymų projekto IX skyriaus nuostatų tikslas – užtikrinti, kad būtų atliekamas vidaus kontrolės sistemos efektyvumo vertinimas). Lietuvos banko vertinimu, šios nuostatos nėra identiškos ar perteklinės, todėl nėra poreikio atsisakyti jose nurodytų reikalavimų.
8.	Dėl Nurodymų 73 punkto. Nurodymų 73 punkto redakcijoje siūloma nustatyti, kad FRD tenka atsakomybė už tinkamą periodinio pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimo atlikimą, todėl FRD privalo užtikrinti, kad atliekantis tokį vertinimą asmuo, turėtų pakankamą kompetenciją pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos srityje, išmanyti teisės aktus, reglamentuojančius pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos sritį, suprastų FRD veiklos modelį ir turėtų visą tokiame vertinimui reikalingą informaciją. Nurodytas vertinimas skirtas užtikrinti vidaus kontrolės sistemos veiksmingumą ir efektyvumą. Todėl svarbu yra apibrėžti - kas bus laikoma tinkamu vertinimo atlikimu, kokiais kriterijais bus nustatomas vertinimo atlikimo tinkamumas, o tuo pačiu ir vidaus kontrolės sistemos veiksmingumas ir efektyvumas. Asociacija prašo detalizuoti aukščiau minėtus reikalavimus.	Neatsižvelgta. Nurodymų projekto IX skyrius nustato vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimo reikalavimus, tad FRD privalo užtikrinti, kad būtų pasiekti šių normų keliami tikslai nepriklausomai nuo to, ar toks vertinimas atliekamas pasitelkiant vidaus, ar išorės išteklius. Atsižvelgiant į tai, nenustatyta poreikio detalizuoti minėtus reikalavimus.

9.	Dėl Nurodymų 74 punkto. Kaip minėta aukščiau Kovos su pinigų plovimo ir teroristų finansavimu atitiktis užtikrinimo vidaus kontrolės sistema (toliau - PPP) yra visos įmonės vidaus kontrolės sistemos dalis ir šiuo metu galiojančiuose teisės aktuose numatyta, kad vidaus kontrolės sistema turi būti stebima ir vertinama tiek nuolat, tiek periodiškai (atliekant vidaus, išorės auditą, savęs vertinimą arba kitais pasirinktais būdais). Tai yra numatytas periodinis sistemos vertinimas skirtingais būdais, įskaitant ir savęs vertinimą. Atsižvelgiant į EBA Gairėse esantį reikalavimą PPP atitiktis pareigūną skirti iš 2 gynybos linijos, gali susidaryti situacija, kad vidaus kontrolės vertinimą įmonėje atliks tas pats padalinys, tai yra 2 linija, kuriam pagal pavaldumą priklauso ir PPP atitiktis pareigūnas. Atsižvelgiant į įmonės dydį ir struktūrą, įmonės susidurs su organizaciniais sunkumais atskirti minėtas funkcijas, jų pavaldumą ir pan. Todėl iškyla abejonių dėl 2 linijos funkcijų, atliekant vidaus kontrolės sistemos stebėseną ir vertinimą. Aktualus ir informavimo apie šių asmenų paskyrimą faktas – pranešimas teikiamas Lietuvos Bankui ar ir FNTT. Asociacija siūlo šiuo klausimu organizuoti diskusiją su rinkos dalyviais, kad būtų atsižvelgta į įmonių galimybes bei priežiūros tarnybos lūkesčius.	Atsižvelgta. Įvertinus FRD pastabas, Nurodymų projekto 74 punktą siūloma išdėstyti taip: <i>„74. FRD privalo užtikrinti, kad periodinis pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimas būtų atliekamas nešališkai, t. y. asmuo, atliekantis tokį vertinimą, negali vertinti elementų, už kurių organizavimą ir (arba) įgyvendinimą buvo atsakingas (pavyzdžiui, vidaus kontrolės procedūrų ir politikų atitiktis teisės aktų reikalavimams negali vertinti tas pats asmuo, kuris yra jas parengęs).“</i>
10.	EBA Gairėse nustatyta galimybė, kad kai pagal nacionalinę teisę leidžiama pavesti atlikti Kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu atitiktis užtikrinimo pareigūno vykdomąsias funkcijas tretiesiems asmenims, finansų rinkos dalyviai, pasirinkdami paslaugų teikėją bei paslaugų apimtį, turi atsižvelgti į Gairėse nustatytus principus. Pateiktame projekte nereglamentuojama šių funkcijų atlikimo įsigijimo iš šalies alternatyva, neaptariama minėtų paslaugų apimtis. Siūlome įvertinti šią galimybę.	Neatsižvelgta. Gairėse nustatyta galimybė PPTFP atitiktis pareigūno vykdomas (angl. <i>operational</i>) funkcijas perduoti trečiajai šaliai. Atkreiptinas dėmesys, kad Gairės nustato galimybę perduoti tik operacines (veiklos) funkcijas, pabrėžiant, kad strateginių funkcijų ir sprendimų priėmimas negali būti perduodamas trečiajai šaliai. Lietuvos banko vertinimu, operacinėms (vykdymo) funkcijoms būtų galima priskirti vidaus politikų ir vidaus kontrolės procedūrų, susijusių su PPTFP, parengimą, taip pat dalyvavimą rengiant įstaigos visos veiklos PPTF rizikos vertinimą ir pan. Pagal Gairių nuostatas, trečiajai šaliai negalima perduoti vidaus politikų ir vidaus kontrolės procedūrų patvirtinimo, visos veiklos PPTF rizikos vertimo patvirtinimo ir kitų funkcijų. Taip pat svarbu pažymėti, kad perduodant funkcijas trečiajai šaliai privaloma laikytis ir kiti teisės aktų, pavyzdžiui, Finansų rinkos dalyvių veiklos funkcijų perdavimo kitiems asmenims taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2020 m. lapkričio 10 d. nutarimu Nr. 03-166 „Dėl Finansų rinkos dalyvių veiklos funkcijų perdavimo kitiems asmenims taisyklių patvirtinimo“, reikalavimų.

		Taigi FRD privalo kompleksiskai taikyti jų veiklai aktualius teisės aktų reikalavimus.
Lietuvos draudimo brokerių įmonių asociacija		
11.	LDBIA sutinka su PP/TF nutarimo projekte nurodytais tikslais, tačiau mano, kad PP/TF nutarimo projekte nėra tinkamai atsižvelgiama į finansų rinkos struktūrą, dalyvių įvairovę, veiklos mastą ir skirtingą jų sukliamą riziką bei poreikį apdairiai nekurti perteklinių reikalavimų, ypač paisant galimo neigiamo poveikio smulkiesiems rinkos dalyviams. PP/TF nutarimo projekto 6 punkte numatomas reikalavimas visiems finansų rinkos dalyviams (toliau – FRD) atlikti atsakingo už pinigų plovimo ir teroristų finansavimo (toliau – PP/TF) prevencijos priemonių įgyvendinimą darbuotojo ir valdybos nario, kuris organizuoja Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme (toliau – Įstatymas) nustatytų PP/TF prevencijos priemonių įgyvendinimą, atranką, įvertinant jų kompetenciją, darbo patirtį ir kvalifikaciją. Pažymėtina, kad toliau PP/TF nutarimo projekto 6 punkte yra detalizuojami nurodymai, kaip turėtų būti atliekama šių darbuotojų atranka, kokiais kriterijais darbuotojai turėtų būti vertinami, tačiau nurodyti vertinimo kriterijai yra tokie patys visiems FRD. PP/TF nutarimo projekto 7 punktu siūlomame 73 punkte numatyta, jog FRD privalo užtikrinti, kad periodinį pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimą atliekantis asmuo turėtų pakankamą kompetenciją pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos srityje, išmanytų teisės aktus, reglamentuojančius pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos sritį, suprastų FRD veiklos modelį ir turėtų visą tokiame vertinimui reikalingą informaciją. LDBIA nuomone, šiais punktais neatsižvelgiama į skirtingų FRD keliamą PP/TF riziką ir veiklos pobūdį, nustatomi pertekliniai ir per detalūs reikalavimai mažos rizikos Lietuvos banko prižiūrimoms įmonėms. Siūlome šias nuostatas mažos PP/TF rizikos FRD taikyti kaip rekomendacines. Pažymėtina, kad FRD išsiskiria savo keliama PP/TF rizika dėl įvairių kriterijų, todėl, LDBIA nuomone, reikalavimai, kurie taikomi atsakingam už PP/TF prevenciją darbuotojui ir valdybos nariui, organizuojančiam Įstatyme nustatytas PP/TF prevencijos priemones,	Neatsižvelgta. Atsižvelgus į tai, kad Nurodymų reikalavimai taikomi visiems finansų rinkos dalyviams, nurodytiems PPFTPĮ 4 straipsnio 1 dalyje, nebūtų tikslinga išskirti atskiriems subjektams taikytinus reikalavimus. Pažymėtina, kad pagal šiuo metu galiojančių Nurodymų 9 punktą FRD taikomos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikų valdymo (mažinimo) priemonės turi būti objektyviai pagrįstos ir proporcingos siekiamiems pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos tikslams. Lietuvos banko vertinimu, finansų rinkos dalyviai, taikydami rizikos vertinimu grįstą požiūrį, privalo taikyti objektyviai pagrįstas ir siekiamiems PPTFP tikslams proporcingas priemones. Visgi remiantis proporcingumo principu negalima teigti, kad nurodytų tikslų siekti neprivaloma arba kad gali būti daromos tam tikros priemonių taikymo išimtys, atsižvelgiant į FRD veiklos pobūdį.

	taip pat periodinį pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimą atliekančiam asmeniui, turėtų būti proporcingi FRD keliamai PP/TF rizikai ir veiklos pobūdžiui. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlome pakeisti PP/TF nutarimo projekto 6 punktą, jį išdėstant taip: <i>„15. FRD turi užtikrinti, kad prieš paskiriant darbuotoją, atsakingą už pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą FRD veikloje, ir valdybos narį, kuris organizuoja Įstatyme nustatytų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą (kai finansų rinkos dalyviui vadovauja valdyba) kaip tai nustatyta Įstatyme, proporcingai FRD veiklos pobūdžiui, mastui ir sudėtingumui, teikiamoms paslaugoms ir (arba) produktams bei keliamai pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikai, būtų įvertinta jo kompetencija, darbo patirtis ir kvalifikacija. Vertinant atsakingo asmens, įgyvendinančio pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemones FRD veikloje, kompetenciją, patirtį ir kvalifikaciją privaloma atsižvelgti į asmens išsilavinimo lygį ir pobūdį, kvalifikacijos tobulinimą, profesinės veiklos ar darbo patirties pobūdį ir trukmę, kitus veiksnius, kurie gali turėti įtakos asmens kompetencijai, patirčiai ir kvalifikacijai, taip pat į tai, ar asmuo, kurį ketinama skirti atsakingu už pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą, turi rizikų valdymo žinių, susijusių su pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimu. Apie tokio darbuotojo ir (arba) valdybos nario paskyrimą FRD ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo jų paskyrimo ir (ar) pakeitimo turi pranešti Lietuvos bankui.“</i>	
12.	Siūlome pakeisti PP/TF nutarimo projekto 7 punktu siūlomą 73 punktą jį išdėstant taip: <i>„73. Periodinis pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimas gali būti atliekamas vykdant vidaus ar išorės auditą arba kitais FRD pasirinktais būdais. Nepriklausomai nuo to, ar periodinis pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimas atliekamas FRD vidiniais resursais ar pasitelkiant išorės paslaugų teikėjus, FRD tenka atsakomybė už tinkamą tokio vertinimo atlikimą, todėl FRD privalo užtikrinti, kad atliekantis tokį vertinimą asmuo, proporcingai FRD veiklos pobūdžiui, mastui ir sudėtingumui, teikiamoms paslaugoms ir (arba) produktams bei keliamai pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikai,</i>	Neatsižvelgta. Įvertinus tai, kad Nurodymai taikomi visiems FRD, neatsižvelgiant į jų veiklos pobūdį ir (ar) mastą, nebūtų tikslinga ar pagrįsta nustatyti skirtingus kompetencijų reikalavimus asmeniui, atliekančiam periodinį PPTFP vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimą. Be to, pagal šiuo metu galiojančių Nurodymų 9 punktą, FRD taikomos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikų valdymo (mažinimo) priemonės turi būti objektyviai pagrįstos ir proporcingos siekiamiems pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos tikslams.

	turėtų pakankamą kompetenciją pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos srityje, išmanyti teisės aktus, reglamentuojančius pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos sritį, suprastų FRD veiklos modelį ir turėtų visą tokią vertinimui reikalingą informaciją."	
13.	PP/TF nutarimo projekto 7 punktu siūlomame 71 punkte nurodoma, kad <...> visų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimas būtų atliekamas periodiškai, atsižvelgiant į FRD nustatytą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką, FRD veiklos mastą, pobūdį, teikiamas paslaugas ir (arba) produktus, bet ne rečiau kaip kartą per dvejus metus, taip pat nedelsiant tais atvejais, kai įvyksta reikšmingų pokyčių. Siekiant įgyvendinti riziką pagrįstą požiūrį, LDBIA prašo atsižvelgti į tai, kad gyvybės draudimu užsiimančios draudimo brokerių įmonės tik tarpininkauja teikiant gyvybės draudimo paslaugą, o pagal Lietuvos Respublikos nacionalinį pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimą (NRV), gyvybės draudimo įmonių sektoriui kylanti pinigų plovimo grėsmė NRV įvertinta kaip vidutinė, o teroristų finansavimo grėsmė kaip maža, todėl draudimo brokerių įmonės, užsiimančios gyvybės draudimu, nekelia aukštos PP/TF rizikos, LDBIA siūlo pakeisti PP/TF nutarimo projekto 71 punktą jį išdėstant vienu iš dviejų būdų: a. pirmas pasiūlymas: „71. FRD privalo užtikrinti, kad Nurodymų 7 punkte nurodytų visų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimas būtų atliekamas periodiškai, atsižvelgiant į FRD nustatytą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką, FRD veiklos mastą, pobūdį, teikiamas paslaugas ir (arba) produktus, bet ne rečiau kaip kartą per dvejus metus, taip pat nedelsiant tais atvejais, kai įvyksta reikšmingų pokyčių." b. antras pasiūlymas: „71. FRD privalo užtikrinti, kad Nurodymų 7 punkte nurodytų visų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimas būtų atliekamas periodiškai, atsižvelgiant į FRD nustatytą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką, FRD veiklos mastą, pobūdį, teikiamas paslaugas ir (arba) produktus, bet ne rečiau kaip kartą per dvejus tris metus, taip pat nedelsiant tais atvejais, kai įvyksta reikšmingų pokyčių."	Atsižvelgta iš dalies. Pažymėtina, kad Lietuvos banko tikslas ir lūkestis – įtvirtinti FRD vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimo pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos srityje privalomą periodiškumą. Lietuvos banko vertinimu, įpareigojimas ne rečiau kaip kartą per dvejus metus atlikti periodinį vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimą yra pagrįstas ir proporcingas PPTFP tikslams. Tačiau, įvertinus kitas pastabas ir į jas atsižvelgus, Nurodymų projekto 71 punktas patikslintas, nustatant, kad nustatytu periodiškumu turi būti vertinami nebūtinai visi vidaus kontrolės sistemos elementai, o tokio vertinimo apimtis priklauso nuo kitų aplinkybių visumos (plačiau žr. šios pažymos 1 punkte pateiktą paaiškinimą).
14.	PP/TF nutarimo projekto 7 punktu siūlomame 74 punkte nurodoma, kad „FRD privalo užtikrinti, kad asmuo, atliekantis periodinį pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos	Atsižvelgta. Žr. šios pažymos 9 punktą.

	<i>elementų vertinimą, kartu nebūtų atsakingas už pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos reikalavimų FRD organizavimą ir (arba) įgyvendinimą, o taip pat ir už vertinimo metu nustatytų trūkumų pašalinimą."</i> Pažymėtina, kad skirtingi FRD pasižymi skirtingu veiklos pobūdžiu ir specifika. Kaip pavyzdžiui, dalis FRD gali turėti santykinai mažą darbuotojų skaičių dėl veiklos geografinės, darbo procesų organizavimo ir pan. Dalis draudimo brokerių įmonių yra labai mažos (įmonėje dirba vadovas ir vienas darbuotojas), todėl jos neturėtų galimybės įgyvendinti PP/TF nutarimo projekto 7 punktu siūlomame 74 punkte nurodyto reikalavimo. Taip pat, manytina, kad PP/TF nutarimo projekto 7 punktu siūlomo 74 punkto formulotės papildymas yra perteklinis, kadangi, LDBIA nuomone, FRD įgyvendina teisės aktais joms priskirtas interesų konfliktų valdymo priemonės, kurios sudaro sąlygas kvalifikuotam ir nešališkam interesų konfliktų valdymo procesui. Todėl manome, kad visų, o ypač smulkių FRD atžvilgiu numatomas reikalavimas būtų perteklinis. Siūlome PP/TF nutarimo projekto 7 punktu siūlomą 74 punktą išdėstyti taip: a. pirmas pasiūlymas: <i>„74. FRD privalo užtikrinti, kad periodinis pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimas būtų atliekamas nešališkai."</i> b. antras pasiūlymas: <i>„74. FRD privalo rekomenduojama užtikrinti, kad asmuo, atliekantis periodinį pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimą, kartu nebūtų atsakingas už pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos reikalavimų FRD organizavimą ir (arba) įgyvendinimą, o taip pat ir už vertinimo metu nustatytų trūkumų pašalinimą. Šis reikalavimas įgyvendinamas proporcingai FRD veiklos pobūdžiui, mastui ir sudėtingumui, teikiamoms paslaugoms ir (arba) produktams bei keliamai pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikai."</i> LDBIA nuomone, perteklinių, neproporcingų reikalavimų dėl PPTFT sukūrimas rinkos dalyviams, neatsižvelgiant į jų veiklos ypatumus, lemtų tai, kad rinkoje sumenktų gyvybės draudimo paslaugų prieinamumas draudėjams, dėl to, kad FRD, tarpininkaujantys dėl šių paslaugų teikimo, būtų priversti pasitraukti iš šios rinkos dėl didelės administracinės naštos ir būtinų sąnaudų, apribotų galimybių užsiimti savo tiesiogine veikla, nors tam ir nebūtų teisinio pagrindo. Todėl	
--	--	--

	prašome iš naujo peržiūrėti PP/TF nutarimo projektu numatytus pakeitimus, atsižvelgti į teikiamas pastabas ir pasiūlymus.	
Lietuvos investicinių ir pensijų fondų asociacija		
15.	71. FRD privalo užtikrinti, kad Nurodymų 7 punkte nurodytų visų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimas būtų atliekamas periodiškai, atsižvelgiant į FRD nustatytą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką, FRD veiklos mąstą, pobūdį, teikiamas paslaugas ir (arba) produktus, bet ne rečiau kaip kartą per dvejus metus, taip pat nedelsiant tais atvejais, kai įvyksta reikšmingų pokyčių. Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistema yra įmonės vidaus kontrolės sistemos dalis. Kaip numatyta teisės aktuose, įmonės vidaus kontrolės sistema turi būti stebima ir vertinama tiek nuolat, tiek periodiškai (atliekant vidaus, išorės auditą, savęs vertinimą arba kitais pasirinktais būdais). Paprastai įmonės valdyba arba stebėtojų taryba yra atsakingi, kad įmonėje būtų sukurta ir įdiegta veiksminga, įmonės veiklos pobūdį atitinkanti vidaus kontrolės sistema. T.y. įmonė yra atsakinga, atsižvelgiant į savo veiklos pobūdį, nustatyti tiek vidaus kontrolės stebėjimo tvarką, tiek jos vertinimo periodiškumą. Manome, kad vieno elemento veiksmingumo vertinimo išskyrimas yra netikslus ir toks vertinimas gali neatitikti įmonės visos vidaus kontrolės sistemos vertinimo tvarkos, bus iškreiptas vertinimo nuoseklumas. Be to, manome, kad reikalavimas ne rečiau kaip kartą per dvejus metus atlikti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos (toliau – AML) vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimą valdymo įmonėms būtų perteklinis, kadangi tipiška tokių įmonių verslo modeliai ir produktai laikytini mažesnės pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos palyginus su finansų įstaigomis teikiančiomis mokėjimo paslaugas. Pavyzdžiui, valdymo įmonės gali valdyti vien uždaro tipo kolektyvinio investavimo subjektus, kai surinkus iš investuotojų lėšas, jų išpirkimas įvyksta pvz. po 10 metų, taip pat valdymo įmonės valdo suderintuosius kolektyvinio investavimo subjektus, pensijų fondus, kurie laikytini mažesnės rizikos produktais. Manome, kad valdymo įmonėms (taip pat draudimo įmonėms, finansų maklerio įmonėms ir investicinėms bendrovėms) tokių vertinimų periodiškumas turi priklausyti nuo vykdomos veiklos modelio, valdomų produktų, rinkų, kuriose dirbama, todėl turėtų būti taikomas rizikos vertinimo grįstas metodas (angl. <i>risk-based approach</i>). Siūlome nekeisti galiojančios tvarkos, ir palikti	Atsižvelgta iš dalies. Pažymėtina, kad Lietuvos banko tikslas ir lūkestis – įtvirtinti FRD vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimo pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos srityje privalomą periodiškumą. Lietuvos banko vertinimu, įpareigojimas ne rečiau kaip kartą per dvejus metus atlikti periodinį vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimą yra pagrįstas ir proporcingas PPTFP tikslams. Tačiau, įvertinus kitas pastabas ir į jas atsižvelgus, Nurodymų projekto 71 punktas patikslintas, nustatant, kad nustatytu periodiškumu turi būti vertinami nebūtinai visi vidaus kontrolės sistemos elementai, o tokio vertinimo apimtis priklauso nuo kitų aplinkybių visumos (plačiau žr. šios pažymos 1 punkte pateiktą paaiškinimą).

	įmonės atsakomybei nustatyti vidaus kontrolės sistemos efektyvumo vertinimo periodiškumą <i>Arba</i> nutarimo 71 punkte nurodyti, kad šiame punkte nurodytas vertinimo periodiškumas netaikomas valdymo įmonėms, finansų maklerio įmonėms, draudimo įmonėms ir investicinėms bendrovėms, kurios vertinimą atlieka taikydamos rizikos vertinimu grystą metodą.	
--	---	--